مالیات بر درآمد اتفاقی چیست؟ | تعریف، نرخ و معافیت‌ها

یکی از موضوعات مهم در نظام مالیاتی ایران، مالیات بر درآمد اتفاقی است. شاید برای شما هم پیش آمده باشد که بدون فعالیت اقتصادی مستقیم، جایزه‌ای دریافت کنید یا فردی مالی را بلاعوض به شما منتقل کند. در این شرایط، سازمان امور مالیاتی این درآمدها را مشمول مالیات دانسته و آنها را در قالب درآمد اتفاقی طبقه‌بندی میکند.

درآمد اتفاقی چیست؟ مطابق ماده ۱۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم، هر نوع درآمد نقدی یا غیرنقدی که شخص حقیقی یا حقوقی به طور بلاعوض یا به شکل جایزه به دست آورد، درآمد اتفاقی محسوب میشود. به بیان ساده، هر نوع پولی یا مالی که بدون کار یا معامله و بصورت رایگان یا جایزه‌ای نصیب فرد شود، درآمد اتفاقی است. نمونههای درآمد اتفاقی برخی از مصادیق رایج درآمد اتفاقی عبارتاند از:

- جوایز بانکی و قرعهکشیها
- کمکهای بلاعوض اشخاص یا شرکتها
- بخشودگی بدهیها (اگر کسی بدهی شما را ببخشد)
- انتقال رایگان داراییها مانند ملک یا خودرو
- جایزههای مسابقات و رویدادها (در مواردی که معافیت قانونی ندارند

نرخ مالیات بر درآمد اتفاقی طبق قانون، مالیات بر درآمد اتفاقی با نرخ ثابت ۱۰٪ محاسبه میشود. مثال: اگر فردی در یک قرعهکشی بانکی مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان برنده شود، باید ۲۰ میلیون تومان مالیات بپردازد. معافیتهای مالیات اتفاقی بر اساس ماده ۱۲۳ قانون مالیاتهای مستقیم، برخی موارد از پرداخت این نوع مالیات معاف هستند، از جمله:

- خسارتها و وجوه پرداختی توسط دولت یا شهرداریها
- وجوه دریافتی از بیمه بابت خسارتها
- جوایزی که دولت برای تشویق صادرات یا تولید اعطا میکند
- کمکها و هدایای سازمانها و مؤسسات خیریه

تکالیف مودیان افرادی که درآمد اتفاقی دارند، باید آن را در اظهارنامه مالیاتی خود اعلام کنند. عدم اظهار صحیح میتواند منجر به جریمه شود. معمولاً بانکها، شرکتها و سازمانها اطلاعات جوایز یا انتقالهای بلاعوض را به سازمان امور مالیاتی گزارش میدهند، بنابراین پنهان کردن آنها کار سادهای نیست. جمعبندی مالیات بر درآمد اتفاقی یکی از انواع مالیاتهای مستقیم است که هدف آن برقراری عدالت مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی در درآمدهای غیرمعمول است. دانستن قوانین مرتبط با این نوع مالیات به افراد کمک میکند تا هم از مزایای معافیتها بهرهمند شوند و هم از جریمههای مالیاتی جلوگیری کنند.